

Lissabonfördraget träder inte i kraft nu. Folkrätten måste följas!

1. EU:s fördrag som folkrättslig överenskommelse

Ett gällande fördrag som Nicefördraget betraktas som en folkrättslig överenskommelse. En ändring kräver ett godkännande av ett nytt, likalydande fördrag av samtliga medlemsländer enligt deras konstitutioner, för att det ska träda i kraft. Med andra ord: folkrätten ska följas.

De speciella, svenska bestämmelserna om sådana överenskommelser finns i 10 kap. regeringsformen (RF). Se Kaj Lidén, "Lissabonfördraget: Kritik av regeringens proposition 2007/08:168. Folkomröstning om EU:s nya grundlag! Riksdagens behandling ska ske i den ordning som gäller för stiftande av grundlag!"

2. Vad består ett fördrag av?

Nicefördraget består inte bara av fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) och fördraget om upprättandet av europeiska gemenskapen (EG-fördraget) med tillhörande artiklar ("paragrafer") utan också av protokollen enligt artikel 311 EG. "De protokoll som medlemsstaterna i samförstånd fogar till detta fördrag skall utgöra en integrerad del av fördraget." Se "Europeiska unionens grundlagar efter Nice", mars 2003, s 129.

I det s.k. reformfördraget som undertecknades i Lissabon den 13 december 2007 framgår också, att protokollen är en del av fördraget: "Protokollen och bilagorna till fördragen ska utgöra en integrerad del av dessa fördrag." Artikel 51 EU. Se Sieps, "Lissabonfördraget Konsoliderad version av EU:s fördrag, 11 december 2007", s 36.

I propositionen Lissabonfördraget 2007/08:168 föreslog regeringen, som också blev riksdagens beslut den 20 november 2008, "att riksdagen 1. godkänner Lissabonfördraget om ändring av fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen samt de protokoll som har förtecknats i slutakten till fördraget,..." s 8.

3. Ratificering av olika "Lissabonfördrag"

Bestämmelsen om ratificering av Nicefördraget finns i artikel 313 EG: "Detta fördrag skall ratificeras av de höga fördragsslutande parterna i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser. Ratifikationsinstrumenten skall deponeras hos Italienska republikens

regering.

Detta fördrag träder i kraft den första dagen i den månad som följer efter det att det sista ratifikationsinstrumentet har deponerats. Om emellertid detta har deponerats mindre än femton dagar före följande månads början, träder fördraget inte i kraft förrän den första dagen i den andra månaden efter att det har deponerats", s 129 f.

I reformfördraget ("Lissabonfördraget") finns samma bestämmelser i artikel 357 EUF, s 189.

I regeringens proposition 2007/08:168 sägs också: "Lissabonfördraget träder enligt sin lydelse i kraft den 1 januari förutsatt att samtliga medlemsstater då har ratificerat fördraget.", s 13. 25 länder har ratificerat fördraget i den lydelsen enligt det s.k reformfördraget, som vi kan kalla "Lissabonfördraget 1", men Irland och Tjeckien har inte godkänt reformfördraget oavkortat utan under förutsättning av olika sorters egna undantag i form av protokoll som alltså inte blivit ratificerade av övriga 25 medlemsländer. Den irländska varianten kan vi kalla "Lissabonfördraget 2" och den tjeckiska varianten för "Lissabonfördraget 3".

Så länge inte samtliga medlemsländer ratificerat samma fördrag kan detta inte träda i kraft enligt folkrätten, vilket vi återkommer till. Först ska redogöras för Irlands och Tjeckiens undantag.

3.1 "Lissabonfördraget 2"

Det irländska folket röstade Nej till Lissabonfördraget den 12 juni 2008. Fördraget är ett kosmetiskt ändrat konstitutionsförslag, som de franska och holländska folken redan den 29 maj resp den 2 juni 2005 röstat Nej till. Men EU-eliten respektera inte Nej i folkomröstningar, vilket är helt odemokratiskt. Folkomröstningar blev tabu. De franska och holländska folken fick inte folkomrösta mer, utan EU-eliten använde sig av sin majoritet i parlamenten för att driva igenom reformfördraget. Men den irländska konstitutionen gick inte att frångå. Därför hölls en ny folkomröstning den 2 oktober i år som resulterade i ett Ja. Inför den enades Europeiska rådet på EU-toppmötet den 11-12 december 2008 om "att kommissionen även fortsättningsvis ska omfatta en medborgare från varje medlemsstat", vilket återgavs på toppmötet den 11-12 juni i år. Detta återkommer vi till.

I ordförandeskapets slutsatser från den 18-19 juni i år sägs bl.a.: "Stats- och regeringscheferna, som är övertygade om att Lissabonfördraget kommer att ge bättre ramar för unionens agerande på ett stort antal områden, enades om rättsliga garantier som utformats för att undanröja det irländska folkets oro och på så sätt ge dem möjlighet att yttra sig igen om fördraget.", s 1. Det beslut som togs

återfinns i en bilaga 1, som redan i medlemsinformation 2009-10-15 översiktligt har återgivits, rör de tre delarna: "Rätt till liv, familj och utbildning", "Skatter" och "Säkerhet och försvar". Följande sägs om beslutet. "Ifråga om beslutet i bilaga 1 har stats- och regeringscheferna uttalat följande:

i) Detta beslut ger rättsliga garantier för att vissa frågor som oroar det irländska folket inte kommer att påverkas av Lissabonfördragets ikraftträdande.

ii) Dess innehåll är fullt förenligt med Lissabonfördraget och kommer inte att kräva någon förnyad ratificering av det fördraget.

iii) Beslutet är rättsligt bindande och kommer att få verkan samma dag som Lissabonfördraget träder i kraft.

iv) De kommer att, vid tidpunkten för ingående av nästa anslutningsfördrag, fastställa bestämmelserna i ett protokoll som ska fogas, i enlighet med deras konstitutionella krav till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.", s 3.

Eftersom stats- och regeringscheferna ska fastställa bestämmelserna i ett protokoll som ska fogas, i enlighet med deras konstitutionella krav, till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och protokollet rör relationen mellan Lissabonfördraget och dess rättighetsstadga å ena sidan och bestämmelserna i den irländska författningen å andra sidan, krävs en ny ratificering, vilket står i motsättning till punkt ii).

För om t.ex. "Ingenting av det i Lissabonfördraget som ger rättslig status åt Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och inga av bestämmelserna i det fördraget på området frihet, säkerhet och rättvisa påverkar på något sätt omfattningen och tillämpligheten av skyddet för rätt till liv i artikel 40.3.1, 40.3.2 och 40.3.3, skyddet av familjen i artikel 41 och skyddet av rätten till utbildning i artiklarna 42, 44.2.4 och 44.2.5 i Irlands författning.", s 17, så läggs en restriktion på unionsrätten och unionsdomstolens agerande i förhållande till Irland.

Av ordförandeskapets slutsatser från EU-toppmötet den 11-12 december 2008 framgår följande i det irländska avsnittet angående kommissionens sammansättning: "2. När det gäller kommissionens sammansättning, erinrar Europeiska rådet om att de nu gällande fördragen kräver att antalet kommissionärer minskas 2009. Europeiska rådet är överens om att det, i enlighet med nödvändiga rättsliga förfaranden och under förutsättning att Lissabonfördraget träder i kraft, ska fattas ett beslut som innebär att kommissionen även fortsättningsvis omfattar en medborgare från varje medlemsstat", s 2.

På toppmötet den 18-19 juni i år formulerades detta på följande sätt i ordförandeskapets slutsatser: "2. Efter att noggrant ha noterat det irländska folkets oro så som denna framförts av premiärministern, enades Europeiska rådet vid sitt möte den 11-12 december 2008 om att, under förutsättning att Lissabonfördraget träder i kraft, ett beslut skulle fattas i enlighet med nödvändiga rättsliga förfaranden om att kommissionen även fortsättningsvis ska bestå av en medborgare från varje medlemsstat", s 2.

I medlemsinformation 2009-10-15 redogjorde vi för två möjliga scenarior. Det ena innebär en garanti på obegränsad tid, det vill säga en de facto ändring av Lissabonfördraget och alltså ett upphävande av artikel 17.5 EU. Det andra scenariot innebär att artikel 17.5 EU är intakt och att en omprövning sker efter fördragets ikraftträdande och efter 31 oktober 2014 av antalet kommissionärer så att det blir lika med antalet medlemsstater, men i så fall finns ingen garanti, för det räcker då att en medlem i Europeiska rådet byter fot, så sker en minskning av antalet kommissionärer. Men det irländska folket har inför folkomröstningen den 2 oktober i år av EU bibringats den uppfattningen, på basis av Europeiska rådets slutsatser från mötena 11-12 december 2008 och 18-19 juni 2009, att Irland och andra medlemsländer får behålla sin kommissionär även fortsättningsvis och att EU därmed tagit på sig någon form av framtida åtagande som inte finns i reformfördraget.

Det tidigare omnämnda protokollet med "rättsliga garantier" liksom ovannämnda framtida åtagande är förutsättningen för det irländska godkännandet av reformfördraget och utgör tillsammans med detta den irländska varianten "Lissabonfördraget 2".

3.2 "Lissabonfördraget 3"

Tjeckiens nya undantag, utöver reformfördraget, framgår av ordförandeskapets slutsatser från Europeiska rådets möte den 29-30 oktober 2009: "2. Europeiska rådet erinrar om att Lissabonfördragets ikraftträdande kräver ratificering av var och en av de 27 medlemsstaterna i enlighet med deras respektive konstitutionella krav. De bekräftar sin beslutsamhet att se fördraget träda i kraft i slutet av 2009 och därmed göra det möjligt att utveckla dess verkningar.

På grundval av detta, och med beaktande av den ståndpunkt som intagits av Tjeckien, har stats- och regeringscheferna enats om att de, vid tidpunkten för nästa anslutningsfördrags ingående och i enlighet med deras konstitutionella krav, ska låta protokollet (i bilaga 1) åtfölja fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt", s 2.

Själva undantaget framgår av bilaga 1 i form av ett protokoll.

Observera att detta undantag var en förutsättning för Tjeckiens senare underskrift och hör därför samman med "Lissabonfördraget" och är inte ändring sedan "Lissabonfördraget" trätt i kraft. Därför kan Tjeckiens variant betecknas som "Lissabonfördraget 3". Här återges protokollet i bilaga 1 i sin helhet. Det handlar om att Tjeckien avses få undantag från rättighetsstadgan liksom Polen och Storbritannien redan fått i reformfördraget i ett särskilt protokoll.

"Protokoll om Tjeckiens tillämpning av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna

Stats- och regeringscheferna i Europeiska unionens 27 medlemsstater, som noterar Tjeckiens önskemål, och beaktar Europeiska rådets slutsatser har enats om följande protokoll:

Artikel 1

Protokoll nr 30 om Polens och Förenade Kungarikets tillämpning av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna ska tillämpas på Tjeckien.

Artikel 2

Titeln, ingressen och den normativa delen av protokoll nr 30 ska ändras så att de hänvisar till Tjeckien på samma sätt som till Polen och Förenade Kungariket.

Artikel 3

Detta protokoll ska fogas till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt." s. 14.

4. **Sammanfattning**

Sedan EU:s stats- och regeringschefer på toppmötet den 29-30 oktober utformat Tjeckiens undantag från reformfördraget blev detta en

förutsättning som bl.a. medgivit den tjeckiske presidentens undertecknande den 3 november.

Protokollet med Tjeckiens undantag ska, som tidigare redogjorts, betraktas som en integrerad del av fördraget. Därmed kan den tjeckiska varianten kallas "Lissabonfördraget 3". Irland kan också betraktas ha en egen variant, "Lissabonfördraget 2", som berörts tidigare. Ratifikation med ifrågavarande protokoll har inte gjorts av övriga medlemsländer. Därmed träder inte någon ny grundlag för EU i kraft nu.

Enligt besluten på toppmötena den 18-19 juni och 29-30 oktober har EU:s stats- och regeringschefer enats om att de, vid tidpunkten för nästa anslutningsfördrags ingående och enlighet med deras respektive konstitutionella krav, ska låta protokollen åtfölja fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Alltså skjuts ratifikationsprocessen upp, men det innebär att EU:s nya grundlag inte träder i kraft förrän därefter och kan inte tillämpas under den närmaste tiden. Något annat är oegentligt.

Anledningen till att ratifikationsprocessen inte tas om nu är, som framgått av medlemsinformation 2009-10-15, att EU-eliten vill undvika att tid ges för engelsmännen att ompröva Lissabonfördraget genom en folkomröstning.